

Yenḡele yon senre yofɔ
OZE
wi sɛwe we
Sɛwe wi nawa senre

Yenḡele yon senre yofɔ Oze wila wi Yenḡele yon senre ti yo Izirayeli wunluwo tara ti yonloparawa kameḡge kee woolo poro kan. Wila wi Yenḡele yon senre ti yo Yenḡele yon senre yofɔ Amosi wi wagati wi punḡo na. Ki wagati wi ni, Asiri tara fenne wele, poro mbele paa pye fanḡga fenne laga tara ti ni, kila yala pe fa pan mbe Izirayeli tara cagboḡo ḡga pe yinri Samari ki tongo gben. Tara woolo paa pye na yarisunndo gbogo, pe sila pye na nuru Yenḡele li yeri. Izirayeli woolo pe sila pye sinmbele Yenḡele li ni; pe mbasinme pila gbɔn yeḡe ḡga na, mbe ta mbege naga pe na, a Yenḡele li sigi yo Oze wi kan ma yo wi sa nanjaa wa pori wi jo. Laa ki yo Oze wi kan fo ki jambasinḡe wi daga mboo ndanla, paa yeḡe ḡga na lo na Yawe Yenḡele li woolo pe yen mali ndanla we, ali mbege ta pe woro na nuru li yeri o.

Yenḡele laa li woolo pe kapege ki wele maga jen, maga yan fo li woolo pe yekeele pe punḡo wa li yeri. Naa leele pe mbaa pe jigi wi taga Yenḡele li na, pe sila ko pye, eɛn fo paa pe jigi wi taga pe yeera fanḡga ko na, naa cengele sanḡgala ḡgele kaa pe maga koro na, konaa yarisunndo ta yeḡe na. Ki pye ma, a Yenḡele li nee li woolo pe yinri mbe kiti kon pe na. Laa pe yeḡe senre yo ma

pe jeregi, ma yo li yaa jɔlɔgɔ wa pe na. Eɛn fɔ yegɛ nɔa na jɛɛ nɔa wii sin wi pɔlɔ wi maa kala yaga, Yennɛɛ ligi yɔn fɔlɔ kɔn mbeli woolo pe kala yaga ma, li yo fɔ:

Yawe Yennɛɛ li yo fɔ:

Mi yaa Izirayeli woolo pe mbasinmɛ pi kala yaga pe na...

Katugu na nanɔbanwa pɛ kɔ pe ni (Oze 14.5).

Sɛwɛ wi yɛn ma kɔnɔlɔ yegɛ nɔa na

Oze wɛla jɛɛ pɔri ma piile se 1-3

Yennɛɛ lɔa sennɔbanra yo Izirayeli woolo pe na konaa ma pe jeregi 4-13

Yennɛɛ li yaa kali woolo pe sagala 14.1-9

OZE WI PɔRɔGɔ KACɛN KAGALA NAA KE KɔRɔ

1-3

¹ Senre nda to Yawe Yennɛɛ lɔa le Beerɛ pinambyɔ Oze wi yɔn. Kɛla pye Zhuda tara wunlumbolo Oziyasi, naa Yotamu, naa Ahazi, naa Ezekiyasi pe ni fuun nunɔba nunɔba pe wagati wi na, konaa Izirayeli tara wunlunana Yerobowamu nɔa wɛla pye Zhouasi pinambyɔ wi wagati wi na[†].

Oze wɛla nanjaa wa pɔri wi jɔ

[†] **1:1 1.1:** Yerobowamu nɔa wi senre ti yo lagame, wo yɛn wi yɛ Yerobowamu konɔbanɔa wo ni 2 Wunlu 14.23-29; Yotamu kala yeli wele wa 2 Wunlu 15.32-38; 2 Kuro 27.1-3,7-9 lara ti ni; Ahazi kala yeli wele wa 2 Wunlu 16.1-20; 2 Kuro 28.1-27 lara ti ni; Ezekiyasi kala yeli wele wa 2 Wunlu 18-20; 2 Kuro 29-32 lara ti ni.

² Yawe Yennɛle làa senre nda yo Oze wi kan ma yo wiri yo leele pe kan ti lesaga koyi yeen. Yawe Yennɛle làa wi pye fɔ:

«Kari ma sa nanjaa† wa le,
ma tanra piile se wi na;
katugu tara woolo pe yen na nanjara piin fɔ
jenɛ;
pè pe yee laga mi ɲa Yawe Yennɛle na na.»

³ Ki pye ma, a Oze wì si kari ma saa Dibilayimu sumborombyɔ Gomeri wi pɔri wi jɔ. A jɛle wì si kugbɔ le ma pinambyɔ se wi kan.

⁴ A Yawe Yennɛle li si Oze wi pye fɔ:
«Pyɔ wi meɛ ki taga, maa wi yinri Zhizireyeli†,
katugu kì koro jenri, mi yaa yiri wunlunaɲa Yehu
wi go woolo pe kɔrɔgɔ,
legbogo ɲa pàa pye wa Zhizireyeli ca ki kala na.
Mi yaa Izirayeli tara wunluwɔ pi jan.

⁵ Ko pilige ko ni, mi yaa ka Izirayeli woolo pe malingbɔɔnlɔ pe fanɲa ki kɔ,
wa Zhizireyeli ca gbunlundɛɛ ki ni.»

---

† **1:2 1.2:** Kila pye faa, Izirayeli woolo nambala pàa pye na paan na yarisunɲo Baali konaa yarisunɲo jɛɛɛ Asitarite ti gbogo, ma Yennɛle li senre ti ke. Ki yarisunndo tila pye Kana tara fenne poro woro. Izirayeli woolo pàa pye na Kana tara fenne pe forɔgi na sinlele nanjaala pe ni pe yarisunndo gbɔgɔwɔ pi na. Kana tara fenne pàa taga ki na ma yo ki yarisunndo tila ti a pe yarilire tila yɔngɔ ma pinle pe yaayoro ti ni, a paa piile legere siin. † **1:4 1.4:** Zhizireyeli meɛ ki koro wowi ɲa fɔ «Yennɛle li yen na yariluguro nuru,» nakoma «Yennɛle li yen nari jaragi.» Wa Zhizireyeli ca, Izirayeli malingbɔɔnlɔ to Yehu wila Izirayeli tara wunlunaɲa Ashabu wi go woolo pe ni fuun pe gbo, meɛ cen wunluwɔ pi na wo naa wi setirige piile pe ni (2 Wunlu 9–10).

⁶ A Gomeri wì si kugbo ɛ naa ma sumborombyo se. A Yawe Yenɲele li si Oze wi pye fo:

«Pyo wi mege ki taga, maa wi yinri Lo Uruhamat; katugu mi se koro mbaa Izirayeli woolo pe yinriwe taa naa.

Mi se pe kala yaga fyew.

⁷ «Ɛen fo, Zhuda setirige piile poro na, mi yaa pe yinriwe ta. Mi na Yawe Yenɲele, ye Yenɲele le, muwi mi yaa pe sho. Mi se ka pe sho sandiga fannga na, nakoma tokobi fannga na, nakoma malaga gbongɔ fannga na, nakoma shonye, nakoma shon lugufenne fannga na.»

⁸ Naa jele wila kaa Lo Uruhama wi laga yinne na, a wì si kugbo ka ɛ naa, ma pinambyo se.

⁹ A we Fo wì si Oze wi pye fo:

«Wi mege ki taga, maa wi yinri Lo Amit; katugu ye woro na woolo, mi woro ye Yenɲele fun.»

2

Yenɲele li yaa ka Izirayeli woolo pe jen naa paa li woolo yen

¹ Pilige ka Izirayeli woolo pe yaa ka lege paa kɔgoje yon taambugo ki yen. Lere se ka ya mbe pe jiri mbe pe yon ki jen. Kila yo pe kan laga nga na ma yo: «Ye woro na woolo!» Ki yaa yo pe kan wa ki laga nunɲba ki na fo: «Ye yen Yenɲele na yinwege wolo li woolo†.»

---

† **1:6 1.6:** Lo Uruhama koro wo yen fo: yinriwe taga woro wa naa. † **1:9 1.9:** Lo Ami koro wo yen fo: mi na woolo ma. † **2:1 2.1:** Oromu 9.26; 1 Pye 2.10

² Kona, Zhuda tara woolo naa Izirayeli woolo pe yaa ka gbogolo nunḡba, mbe to nunḡba tɛgɛ pe yɛɛ go na. Pàa pe yigi kasopiile ma kari pe ni tara nda ni, pe yaa ka sɔngɔɔ mbe yiri wa ti ni; kaselege ko na, ki pilige ki yaa ka pye Zhizireyeli ca ki piligbɔɔ.

³ Yege yo ye sefenne nambala pe kan fɔ: «Ami!» (Ko kɔɔ wo yen: «na woolo»); konaa yege yo ye sefenne jɛɛɛ pe kan fɔ: «Uruhama!» (Ko kɔɔ wo yen: «mbele pè pe yinriwɛ ta.»)

*Izirayeli woolo pe yen
paa nanjaa yen,
ma pye mbele pe woro na nuru
Yɛnɲɛɛ li yeri*

⁴ We Fɔ wi yo fɔ:

«Ye ye nɔ wi jɛrɛgi!

Ye wo jɛrɛgi dɛ!

Katugu wi woro paa na jɔ yen naa,

mi fun mi woro paa wi pɔɔ yen naa.

Wi daga mboo nanjara tɛgɛɛ ti laga wa wi yɛgɛ
ki na,

mboo nandara tɛgɛɛ ti wɔ wa wi yinḡgele ke
na.

⁵ Na ko si pye, mi yaa wi yaripɔɔ ti sanga wi na
mboo yaga witiwaga,

mboo yaga waga paa wi to naa wi nɔ laa se.

Mi yaa ti wi pye paa gbinri yen,

paa tara yen, nda tì waga tɔnmɔ woro na taa wa
ti ni.

Mi yaa ti wɔgɔ kuu gbo.

⁶ Wi piile poro na, mi se ka pe yinriwɛ ta,
katugu tanra piile wɛɛ.

7 Kaselege ko na, pe nɔ wùu yɛɛ kan nanjara to
 yeri,
 ki jɛɛ ɲa wì pe se, wì fɛɛ wa wi yɛɛ na,
 katugu wì yo fɔ:
 <Mi yaa taga na kɛɛnɛ pe punɔgo na,
 poro mbele pe maa yaakara naa tɔnmɔ kaan na
 yeri,
 poro mbele pe maa simbasire yaripɔɔ naa len
 jese yaripɔɔ ti kaan na yeri,
 poro pe maa sinmɛ liwoo naa duven wi kaan na
 yeri.>

8 «Ki kala na, mi yaa wi konɔ li tɔn wuuro ni,
 mi yaa mbogo wa mboo maga,
 jango wiga ka torosaga ta.
 9 Wi yaa kaa fee wi kɛɛnɛ pe punɔgo na,
 ɛɛn fɔ wi se ka pe yigi.
 Wi yaa ka pe lagaja,
 ɛɛn fɔ wi se ka pe yan.
 Kona wi yaa wi yɛɛ pye fɔ:
 <Mi yaa songɔɔ wa na pɔɔ lɛɛ wi yeri;
 katugu mila pye fɛɛwɛ na wo sanga wo na ma
 wɛ nala na.>

10 «Wo na, wi sila ki jɛn
 fɔ muwi mila pye na bile, naa duven fɔnɔ konaa
 sinmɛ liwoo pi kaan wi yeri.
 Muwi mila pye na penjara to naa tɛ wi kaan wi
 yeri lɛgɛɛ,
 to nda wila pye na kaan yarisunɔgo Baali ki yeri
 yarikanga.

11 «Ki kala na, mi yaa pan mbanla yarilire ti sho
wi yeri yarilire konsanga ni,
mi yaa na duven wi sho wi yeri erenzen pire ti
cosanga ni.

Mi yaa na simbasire yariporo to naa na len jese
yariporo ti sho wi yeri,
to nda wila pye na nii naa fere ti tonni we.

12 Koni, mi yaa wi pagala mboo fere ti yirige
funwa na wi keenle pe yeye sogowo.

Lere kpe se ka ya mboo sho na kee.

13 Mi yaa wi nayinme kagala ke ni fuun ke ko:
wi fetiye wele,

naa wi yevonndo fetiye,

naa wi cenpiliye fetiye,

konaa wi sherege fetiye sanmbala pe ni fuun pe
ni.

14 Mi yaa ka wi erenzen keere to naa wi figiye tire
keere ti jogo;

to nda wila pye na para ti wogo na na yuun fo:

<To ti yen na sara na na keenle pe kan na yeri.>

Mi yaa ti ti kannga kologo,

mbe ti wongaala pe pan peri ka.

15 Wagati na fuun wi pye ma yarisunngo Baali ki
gbogo,

ma wusuna nuwo taan sogo ki kan maga gbogo,

konaa naa yee fere wi numagala kannjingele
koro naa wi yologo somu wi ni,

na fee wi keenle pe pungo na ma fage na na,

mi yaa wi sara ko ki ni fuun ko na. Yawe Yennele
lo li yo ma.

16 «Ki kala na, mi yaa wi negenenge mbe kari wi
ni wa gbinri wi ni,

mbe sa para wi ni ndanlawa ni.

¹⁷ Kona, mi yaa wi ɛɛɛɛn kɛɛɛɛ ti songɔɔ wi na
wa ki laga ki na,
mi yaa ti Akɔri gbunlundɛɛɛ† ki pye wi jigi
tagasaga.

Wi sumborowo sanga wi ni, wila pye na nuru na
yeri yɛɛɛ ɲga na, pa wi yaa kaa nuru na
yeri ma,
paa yɛɛɛ ɲga na sanga ɲa ni wila yiri wa Ezhipiti
tara we.»

*Yɛɲɛɛ laa jaa lo naa li woolo
pe ni pe yɔn ki pye nunɲba*

¹⁸ «Ko pilige ko ni, mi ɲa Yawe Yɛɲɛɛ, muwi m̀
yo ma,

ma yaa kaa na yinri mbe yo fɔ na pɔɔɔ,
ɛɛn fɔ ma se kaa na yinri naa <Baali>, (ko kɔɔɔ
wo yɛn na tafɔ).

¹⁹ Mi yaa ka yarisunndo Baali ti mɛɛɛ ki kɔ
mbege wɔ wa wi yɔn.

Lere se ka ti mɛɛɛ yeri naa.

²⁰ «Ko pilige ko ni, mi yaa ti yɔn finliwɛ mbe ye
poro naa wonɲaala pe sɔɔɔɔɔ,
naa poro naa sannjɛɛ ti sɔɔɔɔɔ,
konnaa poro naa yangala jɛɛɛɛ jɛɛɛɛ ɲgele ke
maa fulolo tara ti na ke sɔɔɔɔɔ.

Mi yaa ka sandira, naa tokobiye konnaa malaga ki
kɔ mbege wɔ wa tara ti ni.

Mi yaa ka ti paa wonlɔ yeyinɲge na pɔw.

²¹ Izirayɛli, mi yaa ma yɛnri mbɔɔn pye na jɔ fɔ
sanga pyew.

---

† 2:17 2:17: Akɔri gbunlundɛɛ kila pye jɔɔɔɔ laga; Zhouzu
7.24-26.

Mi yaa ma yenri, mboon pye na jo
mbe yala kasinŋe ni, naa kaselege ni,
naa kajenŋe konaa yinriwe tawa ni.

²² Mi yaa ma yenri mboon pye na jo ki pye tagawa
ni;

kona pa ma yaa mi ŋa Yawe Yenŋele na jen.

²³ «Yawe Yenŋele li yo fo:

Ko pilige ko ni, mi yaa logo ma yeri.

Mi yaa ka naayeri wi jorowo kala li ko,
naayeri wo yaa ka tara ti jorowo kala li ko†.

²⁴ Tara ti yaa yere ki na fun yarilire ti nandanwa
kala li pye,

mbe ti duven fonŋo naa sinme liwoo mbe ta.

To fun ti yaa Zhizireyeli ca woolo pe kala yon.

²⁵ Mi yaa ka pe gbegele mbe pe tege wa tara ti ni
paa yariluguro yen na yee kan.

Mi yaa ka Lo Uruhama wi yinriwe ta;

mi yaa ka Lo Ami wi pye fo: <Ye yen na woolo!>

Poru fun pe yaa kanla pye fo: <We Yenŋele!> »

3

*Yenŋele laa yo Oze wi jo wi daga
mboo ndanla naa*

¹ Kona, a Yawe Yenŋele li silan pye naa fo:
«Kari jele wi korogɔ, ma ti woon ndanla naa, wo
ŋa konlo yen wi yeri, a wila nandara piin we. Ma
ti wi kala loon ndanla paa yege ŋga na Izirayeli
woolo pe yen ma mi ŋa Yawe Yenŋele na ndanla
we; ali mbege ta poro wele, pe taga yarisunndo

† **2:23 2.23:** Tara ti maa tisaga ki singi ki pan yarilire ti yon,
tisaga ko ma pan ma yiri wa naayeri, na Yenŋele li kaga kan we;
Oromu 9.25; 1 Pye 2.10.

ta yege na, a ki yarisunndo ti ɛrezen gato wì tanla pe ni o.»

² Kona, a mì si warifuwe pyo ke ma yiri kanğurugo sara naa, konaa ɔrizhi pyo culo cenme tijere naa nafa shyen ma yiri ke (450) ni ma ki jele wi le naa fonngo.

³ A mì suu pye fo: «Ma yaa koro na yeri fo wagati titonlowo ni. Maga ka nanjara pye naa, maga ka nana wa yege le naa. Mi fun mi yaa ki nunğba ki pye fun ma kanğolo.»

⁴ Ki pyelomo nunğba pi na, Izirayeli woolo pe yaa wagati titonlowo pye, wunluwo se pye pe yeri, to se pye pe yeri. Pe se kaa saraga woo; sinndelege titonlogo nga pe ma yerege na sunnu ki na ka se ka pye pe yeri. Efodi se ka pye pe yeri konaa go yarisunndo ta yege ni, mbaa Yenñele li yewe li nandanwa kala li ni.

⁵ Ɛen fo ko pungo na, Izirayeli woolo pe yaa ka songoro mbe pan Yenñele li korogo. Pe yaa ka Yawe Yenñele, pe Yenñele li lagaja konaa mbe pe wunlunana Davidi wi setirige pyo wi lagaja. Wagati na wila paan wa yege wi ni, pe yaa kaa paan Yawe Yenñele li korogo, mbaa fye li yege, jango mbeli kajenge pyege ki ta.

YENÑELE LAA LI WOULO PE JEREGI

4

4-11

*Yenñele li yaa kiti kon
li woolo pe na*

¹ Yoro Izirayeli woolo, ye Yawe Yenḡeḡe li senḡe ti logo.

Katugu kiti yen Yawe Yenḡeḡe li yeri li kɔn tara woolo pe na,

katugu mbe pye tagawa ni kì kɔ, kajenḡe kì kɔ.

Lere si Yenḡeḡe li jen naa laga tara ti ni.

² Yaraga ko ka woro wa danḡa senḡe, naa yagbogowo, naa yuro konaa nandara to punḡo na.

Lewelewe kapyere to pe yen na piin.

Pe yen na leele pe kuun kɔnlo fu.

³ Ki kala na, pe yaa kaa kunwɔ gbelege gbele laga tara ti ni.

Tara woolo pe ni fuun pe yaa ka cɔḡo cɔḡo,

mbe pinle wonḡaala naa sannjere ti ni fuun ti ni, ali yere kɔḡoje ḡbanra ti yaa ka kɔ mbe wɔ wa.

⁴ Eɛn fɔ lere kpe ka ka бага lere na,

lere kpe ka kaa lewee yenle wa jereḡi;

yoro saraga wofenne wele, yoro mi yaa kiti kɔn ye na.

Mi ḡa Yawe Yenḡeḡe, muwi m̀ yo ma.

⁵ Ye yaa ka kurugo mbe to yɔnlo ḡbanga na,

yoro naa Yenḡeḡe yɔn senḡe yofenne pe ni, ye yaa ka kurugo mbe to yembine.

Mi yaa ka ye nɔ wi tɔnḡo mboo wɔ wa.

⁶ Na woolo pe yen na kuun kambajenme pi kala na.

Kì kaa pye yè je mbanla jen,

mi fun mi yaa je ye na mbe ye wɔ wa na saraga wɔḡotunḡo ki ni.

Kì kaa pye mi ḡa ye Yenḡeḡe yè je na lasiri wi na, mi fun mi yaa feḡe ye piile pe na.

7 Pè se ma lègè yègè ñga na,
 kapere nda pè pye na na, pa tì lègè ma fun.
 Mi yaa ka pe gbogowò pi kannga mboo pye fèrè
 kala.

8 Kapere ti kala yagawa jasaara nda na woolo pe
 maa woo, to saraga wofenne pe ma tégè na
 pe yèè baro.
 Pe yèn na jaa na woolo pe koro paa kapere ti piin
 paa kee yègè.

9 Kala na li yaa pye saraga wofenne pe na, lo
 nungba lo li yaa pye leele sanmbala pe na.
 Mi yaa ka jologò wa pe na pe tangalomò pi kala
 na.

Mi yaa ka pe sara mbe yala pe kapyegele ke ni.

10 Pe yaa kaa kaa,
 èn fò pe se ka tin.

Pe yaa kaa nanjara ti piin,
 èn fò pe se ka se mbe lègè;
 katugu mi ña Yawe Yèñjèlè, pè laga na na.

11 Nanjara, naa duven lèè konaa duven fòñjò wi
 ni, ti ma lere go jògò wi na.

12 Yarisunndo nda ti yèn tikonrò woro, to na
 woolo pe maa yewe.

Pe jèèrè pyekanngagala koro ke maa pe yòn
 sogo;
 katugu nanjara jatere ña wi yèn pe ni, wì pe
 punjo.

Pe yèn na nanjara ti piin ma pe yèè lali mi ña pe
 Yèñjèlè na ni.

13 Pe ma saa na saara yaayoro ti kuun wa
 yanwira ti go na,
 na wusuna nuwò taan wi sori wa tinndiye pe go
 na,

naa wa tigboro ti nogo, wa pepiliye tire konaa
 terebenti tire ti nogo,
 to nda ti yinme pi yen ma tanla.
 Ki kala na, ye sumborombiile pe yen na nanjara
 piin.

Ye pinambiile pe jeele pe yen na nandara piin.

¹⁴ Mi se ka jologo wa ye sumborombiile pe na pe
 nanjara to kala na,
 nakoma mbe jologo wa ye pinambiile pe jeele pe
 na pe nandara to kala na;
 katugu saraga wofenne poro jate pe yen na kee
 nanjaala pele korogo,
 na pinlele na saara ti woo nanjaala mbele pe maa
 nanjara piin yarisunndo gbogowo pi na pe
 ni.
 Cenle na li woolo pe yen tijinliwe fu, pe yaa ka
 ko mbe wo wa.

¹⁵ Yoro Izirayeli woolo wele, ye ye yee kan
 nanjara ti yeri.

Een fo yaga ka ti Zhuda tara woolo pege kala
 cenle la pye mbe pye kajogo pyefenne.

Yaga ka kari wa Giligali ca,
 yaga ka kari wa Beti Aveni ca[†].

Yaga ka wugu mbe yo fo:

«Mi wugu Yawe Yennele na yinwege wolo li mege
 ki na.»

¹⁶ Izirayeli woolo pe yiri ma je

[†] **4:15 4:15:** Beti Aveni mege ki koro wowi na fo: Tipege go. Beteli ca ko Yennele yon senre yofa wila yeri Beti Aveni. Beteli mege ki koro wowi na fo: Yennele go. Ki wagati wi ni, Giligali naa Beteli cara to tila pye yarisunndo gbogosara nda pa pye na jate jenge, pa Izirayeli woolo pa pye na kee wa, ma saa na yarisunndo ti gbogo.

paa yege nga na nasumboro ma kaa panraga we.
Koni, na yege yan yeen, Yawe Yenhele li mbe
yenle mbaa pe yege sinni mbaa kee pe ni
mele,

paa simbapiile yen wa naniwe gbɔɔ pi ni?

¹⁷ Efrayimu† cenle woolo poro pè yeε kan
yarisunndo gbɔgɔwɔ pi yeri.

Ye pe yaga wa paa ki piin!

¹⁸ Na paga pe duven wi wɔ mbe kɔ, pe mee saa
na nanjara piin;

pe yekeele ferembandawa kapyere to ti yen ma
pe ndanla.

¹⁹ Tifelinjolo yaa ka pan mbe pe le mbe kari pe
ni.

Pe yaa ka fere sho pe saara nda paa woo ti kala
na.

5

*Yekeele pe yen na tara woolo
pe punngo*

¹ Yoro saraga wofenne wele, ye logo na yeri!

Yoro Izirayeli woolo wele, yaa nuru!

Yoro wunlunaja go woolo, ye nungbolo jan ye
logo!

Kiti yaa kon ye na,

katugu ye pye paa penne yen leele pe na wa
Mizipa ca,

ma pye paa leele yigimere yen wa Tabori yan-
wiga ki na.

---

† **4:17 4:17:** Efrayimu wi yen Izirayeli cengele ke ma yiri shyen lo la nungba, een fo lagame, maga logo Efrayimu, ko yen na para Izirayeli tara ti yonloparawa kamenge kee wunluwo po senre na.

² Yè wege tijugo wɔ leele pe na wa Shitimu ca.
 Ɛɛn fɔ̀ m̀ì gbɛgɛlɛ mbe pe kapere ti fɔ̀gɔ̀ tɔ̀n pe
 na†.

³ Mi wo na, m̀ì Efirayimu cɛnlɛ woolo pe jɛn,
 Izirayeli woolo ye kala la si lara na na.
 Koni Efirayimu cɛnlɛ woolo yè nanjara pye,
 Izirayeli woolo, a yè ye yɛɛ tɛgɛ fyɔ̀ngɔ̀ ni.

⁴ Izirayeli woolo pe kapere t̀ì pe yɛgɛ kɔ̀n, pe se
 ya sɔ̀ngɔ̀ mbe pan Yɛnɛlɛ li kɔ̀rɔ̀gɔ̀ naa,
 katugu nanjara jatere wi yɛn pe ni.
 Pee si Yawe Yɛnɛlɛ li jɛn.

⁵ Izirayeli woolo pe yɛɛ gbɔ̀gɔ̀wɔ̀ pi yɛn na pe
 jɛrɛgi.

Izirayeli woolo naa Efirayimu cɛnlɛ woolo pe yaa
 ka to pe kajɔ̀gɔ̀ ki kala na.
 Zhuda tara woolo pe yaa ka pinlɛ mbe to pe ni
 fun.

⁶ Pe yaa kari pe simbaala naa pe nɛrɛ ti ni mbe
 sa Yawe Yɛnɛlɛ li lagaja.

Ɛɛn fɔ̀ pe se kali yan,
 katugu l̀ì laga pe na.

⁷ Pè Yawe Yɛnɛlɛ li java,
 katugu pè kɛɛnrɛ piile se.

Koni, yɛngɛ nunɔ̀gba ni, poro naa pe yarijɛndɛ ti
 ni pe yaa tɔ̀ngɔ̀ mbe wɔ̀ wa.

Malaga ɲga
ki yaa to Izirayeli woolo
naa Zhuda tara woolo pe sɔ̀gɔ̀wɔ̀

---

† 5:2 5.1-2: Mizipa ca, naa Tabɔ̀ri yanwiga konaa Shitimu ca ki
 ni, tila pye lara nda ti yɛn yarisunndo gbɔ̀gɔ̀sara.

- 8 Ye simbapolo yenne mbanlaga ki win wa Gibeya ca,
 ye mbanlaga ki win wa Arama ca!
 Ye malaga kɔnɔgolo wa wa Beti Aveni ca.
 Benzhamɛ cɛnlɛ woolo, ye juguye pe yen ye
 punɔgo na.
- 9 Efirayimu cɛnlɛ woolo pe yaa ka tɔngɔ mbe wɔ
 wa
 jɔlogɔ pilige ki na.
 Nga mi yen na yuun Izirayeli tara cɛngɛɛ ke kan,
 ki yen kaselege.
- 10 Zhuda tara teele pe yen paa leele mbele pe maa
 tara kɔngolo ke woo wa ke yɔngolo ke ni,
 na ka tari pe tara ti na.
 Na nangbanwa kala li yaa to pe na paa lafogo
 tɔnmɔ yen.
- 11 Kiti ŋa wi yaa kɔn Efirayimu cɛnlɛ woolo pe
 na, wi yaa jɔlogɔ wa pe na mbe pe jɔgɔ;
 katugu pɛge kɔn maga tɛgɛ, mbe taga yaara nda
 ti yen go fu woro to punɔgo na.
- 12 Ki kala na, mi yaa Efirayimu cɛnlɛ woolo pe
 jɔgɔ
 paa yɛgɛ ŋga na fyɛnrɛ ma kaa yaraga jɔgɔ we.
 Mi yaa Zhuda tara woolo pe jɔgɔ fun paa yɛgɛ
 ŋga na sagbanfɔngɔ tipege ma lere jɔgɔ
 we.
- 13 Efirayimu cɛnlɛ woolo pɛ pe yama pi jɛn,
 Zhuda tara woolo pɛ pe sagbanra ti yan.
 Kɪ pye ma, Efirayimu cɛnlɛ woolo pɛ kari wa
 Asiri tara fɛnnɛ pe yeri.
 Pɛ pitunmbolo torogo wa ki tara ti wunlungbɔɔ
 Yarɛbu wi yeri wi pe saga.
 Ɛɛn fɔ, wo se ya mbe ye sagala,
 wi se ya mbe ye sagbanra ti wɛrɛ pye.

14 Katugu mi jate, mi yaa ka yiri Efrayimu cenle
woolo pe korogo paa jara yen,
mbe yiri Zhuda tara woolo pe korogo paa jara
yirifonho yen.

Mi jate mi yaa ka gboro ti pye,
mbe si kari na kagboro ti ni.

Mi yaa kari ti ni lere kpe se ya mberi sho na yeri.

15 Kona mi yaa yiri mbe kari mbe songoro wa na
censaga,
fo pe ka saga jen fo pe yen kajogo pyefenne mbe
songoro mbanla lagaja.
Jologo ki ka ka gbugo pe na, pe yaa kanla lagaja.

6

*Izirayeli woolo pe yo
pe yaa songoro Yenhele li korogo*

¹ Ye yen na yuun fo:

«Ye pan we songoro Yawe Yenhele li korogo.

Lo li we welege,

een fo li yaa we sagala.

Lo li we gbon,

een fo li yaa we were pye.

² Li yaa yinwege kan we yeri sannii piliye shyen,

ki pilige taanri wogo, li yaa we yirige,

we yaa la we yinwege ki piin li yege sogowo.

³ Ye ti we Yawe Yenhele li jen,

weli lagaja weli jen.

Ki woro na we koon shyen, lalaaga ki ma pan
yege nga na,

pa li yaa ka pan mbe we saga ma.

Li yaa ka pan we korogo paa tisaga yen,

paa kanga tisaga yen, nga ki ma pan ma tara ti
yinngi.»

4 Yawe Yenhele li yen na yon sogomo kaan, ma
 yo fo:
 «Yoro Efirayimu cenle woolo, mbe yingi pye ye
 na?
 Yoro Zhuda tara woolo, mbe yingi pye ye na?
 Ye kagbaraga kila mo paa pinliwe yon fonggo
 yen,
 ki yen paa yirifaga menge yen, nga ki ma
 yangara.

5 Ki kala na, milan yon senre yofenne pe yirige
 ma pe wa ye na;
 a mi joggo wa ye na na yon senre ti ni.
 Na kiti wi yaa to ye na paa yonlo yanwa yen.

6 Katugu kagbaraga ko ki yen mala ndanla, een
 fo yaayoro saara to ma ti yen mala ndanla.
 Leele panla jen Yenhele ko ki yen mala ndanla
 ma we saara sogoworo to na†.»

*Izirayeli woolo pe yen
 na kapegoro pin*

7 «Yanla yon finliwe pi joggo paa yege nga na
 Adama ca† kila ki pye we.
 Pa yanla fanla wa ki laga ki na.

8 Galaadi† ca ki kannga ma pye kapege pyefenne
 ca.
 Leele mbele pe gbo pe kasanwa pi yen wa
 lagapyew.

---

† 6:6 6:6: Yomi 21.3; Mati 9.13; 12.7 † 6:7 6:7: Nga ki yo fo:
 Adama ca, Eburuye senre ti ni, ki senpiile pe woro ma filige. Ki
 yen ndee ki yen na para senwee kongbanja Adama wi kapege ko
 senre na, nakosima Adama ca woolo paa kapege ka pye, ki yen
 na para ko senre na; Zhou 3.16. † 6:8 6:8: Galaadi na wi senre
 ti yo lagame, ki yaa pye ndee ca layi ko; 2 Wunlu 15.25.

⁹ Benjanri pyefenne pe ma lara na leele pe singi
yege nga na,
pa saraga wofenne ngbelege ki ma lara na leele
pe singi ma, wa Sishemu† ca kologo ki na,
mbaa pe kuun.

Ki wogo ki yen katijaanga.

¹⁰ Mi katijangara yan wa Izirayeli tara.

Efrayimu cenle woolo pe yen na nanjara piin,
ma ti a Izirayeli woolo pe cen fyongo ni.

¹¹ Yoro fun Zhuda tara woolo, yarilire kongō yen
ma gbegele† ye kan,
na mi ka kaa jaa mbanla woolo pe wo wa kulowo
pi ni sanga nga ni we.

7

¹ Na mi kaa jaa mbe Izirayeli woolo pe sho sanga
nga ni,

Efrayimu cenle woolo pe kajogoro to naa Samari
tara fenne pe tipere ti ni, to ti ma yiri
funwa na;

katugu pe maa nambara piin.

Yoolo pe yen na korō ti kaari na yiin wa yinre
ti ni,

benjanri pyefenne pe yen na tuun leele pe na
wa ca nawa kongolo ke ni.

² Pe woro naga sonri wa pe kotogo na fo mi yen
na jatere piin pe kapere ti ni fuun ti na.

---

† **6:9 6.9:** Sishemu ca kila pye faa Izirayeli cengele ke ma yiri shyen ke Yennele gbogosa, Zhou 24.1konaa ma pye ca nga pe yaa la karafa wa ki ni, Zhou 20.1-7. Ki yaa pye nde saraga wofenne paa kaa na leele pe yege kon, jango paga ka saa Yennele li gbogo wa. † **6:11 6.11:** *Yarilire kongō yen ma gbegele ko korō wo yen naga nari ma yo Yennele li yaa kiti kon pe na.*

Koni, pe kapere tì pe maga lagapyew;
na yεε yen ti ni fuun ti na.»

*Izirayeli woolo pe yen
na yɔn nii wunlumbolo pe na*

³ «Pe maa tipege ki piin na wunlumbolo pe nawa
pi yinŋgi,
na nambara wi piin na kundigile pe nawa pi
yinŋgi.

⁴ Pe ni fuun pe yen jataala naa nandaala.
Pe yen paa buru fɔsaga yen, ŋga buru wafɔ wì
kason ŋgbani gberi wa ki ni.
Maga ε wì muwe pi gbɔn, wi woro na kason ki
gbegele naa, fɔ muwe mba pì gbɔn pi sa fε
pi yiri.

⁵ Pe kaa pe wunlunana wi feti wi piin pilige ŋga
ni,
legboɔɔ pe ma tin duven wi ni fɔ ma pye
yambala.
Wunlunana wi maa keε ki sanga ki leele mbele
pe maa tεε lere na pe kan.

⁶ Mbele pe maa yɔn leme pi piin, pe kotogo ki
yen ma weri pe na paa buru fɔsaga yen.
Yembinε li ni fuun li ni, pe nanŋbanwa gbɔɔ pi
ma sogo,
εen fɔ laga ka ka laga, pe nanŋbanwa gbɔɔ pi ma
yiri pe ni paa kason ŋgbani yen.

⁷ Pe ni fuun pe yen ma weri paa buru fɔsaga yen;
pe maa pe yekeele pe tɔnri.
Pe wunlumbolo pe yen na kuun,
εen fɔ wa kpε woro nala meεε ki yinri.

8 «Efirayimu cɛnlɛ woolo pɛ pe yɛɛ pinlɛ cɛngɛlɛ sanngala ke ni,
pe yɛn paa wɔn yɛn, ɲa pe suu wa mboo kanɲga wa kason ki na.

9 Cɛnlɛ la yɛgɛ woolo yɛn na pe fanɲga ki koo pe ni,
ɛɛn fɔ poro jate pe sigi jɛn.
Pe yɛn na lee na yinzifire yinrigi,
ɛɛn fɔ poro jate pe sigi jɛn.

10 «Izirayɛli woolo pe yɛɛ gbɔgɔwɔ pi yɛn na pe jɛrɛgi.

ɛɛn fɔ, pee sɔngɔɔ mbe pan mi ɲa Yawe Yɛnɲɛlɛ, pe Yɛnɲɛlɛ na kɔrɔgɔ.
Kona ki ni fuun, pe woro nala lagajaa.

11 Efirayimu cɛnlɛ woolo pɛ kanɲga ma pye paa ca ketenɛ yɛn, na li yɛn lembige ma pye tijinliwɛ fu.

Ezhipiti tara fɛnnɛ poro pe yɛn na yinri ma yo pe pe saga,
pa pe yɛn na kee Asiri tara fɛnnɛ poro kɔrɔgɔ ma yo pe pe saga.

12 ɛɛn fɔ mbe pe ta wa konɔ paa kee,
mi yaa na mɛrɛ ti jan pe na.

Mi yaa pe yigi mbe pe jaanri, paa yɛgɛ ɲga na pe ma sannjɛlɛ yigi we.

Mi yaa jɔlɔgɔ wa pe na, paa yɛgɛ ɲga na mila ki yo pe kan wa pe gbogolomɔ woolo pe sɔgɔwɔ†.

---

† **7:12 7:12:** Nga ki yo fɔ: *Mi yaa jɔlɔgɔ wa pe na, paa yɛgɛ ɲga na mila ki yo pe kan wa pe gbogolomɔ woolo pe sɔgɔwɔ, Yɛnɲɛlɛ senrɛ sɛwɛɛlɛ pele ni, ki yɛn ma yɔnlɔgɔ ma yo fɔ: Na mi ka ta mbege logo mbe yo fɔ pe gbogolo, mi yaa pe yigi.*

13 Jolɔgɔ yɛn pe wogo,
 katugu pè fe ma laga na na.
 Jɔgɔwɔ gbɔɔ yaa gbɔn pe na,
 katugu pè yiri ma je na na.
 Mi wo na, mila daga mbe pe shɔ,
 ɛɛn fɔ, a pe nɛɛ yagbogolo finlɛɛ na tari na na.
 14 Pe woro na gbele nala yinri mbe pe saga, pe
 kotogo ki ni fuun ni.
 ɛɛn fɔ pè koro na gbele wa pe sinlɛsara.
 Pe maa pe yɛɛ gbogolo, mbe ta mbe bile naa
 duvɛn fɔnɔ ta†.
 Kona, pe mɛɛ pe yɛɛ lali na ni.

15 «Muwi m̀i pe naga, ma fanɲga kan pe yeri;
 ɛɛn fɔ mi wo na, kapege pe yɛn na jate na ni.
 16 Na pe ka songɔɔ, paa sin mbe pan mi ɲa
 Yɛnɲɛɛ na yaara ti ni fuun ti go na na
 kɔɔɔgɔ.
 Pè kolo paa sandiga yɛn, ɲa ki woro ma sin.
 Pe yaa ka pe kundigile pe gbo tokobi ni pe
 sɛnjagara yomɔ pi kala na.
 Leele pe yaa kaa tɛgɛ pe na wa Ezhipiti tara.»

8

*Yɛnɲɛɛ li nawa ɲgban
 li woolo pe ni*

1 Ye simbapɔlo yɛnɲɛgɛ mbanlaga ki win ye leele
 pe yeri!

---

† **7:14 7:14:** Nga k̀i yo fɔ: *Pe maa pe yɛɛ gbogolo, mbe ta mbe bile naa duvɛn fɔnɔ ta*, ft Yɛnɲɛɛ sɛnre sɛwɛɛɛ peɛle ni, ki yɛn ma yonɔgɔ ma yo fɔ: *Pe maa pe yɛɛ witire ti kɔɔnɔ kɔɔnɔ, mbe ta mbe bile naa duvɛn fɔnɔ ta*. Ye wele wa Zhere 41.5 laga ki ni.

Jɔlɔgɔ yɛn na paan mbe to Yawe Yɛnnɛlɛ li woolo
pe na paa yɔn yɛn.

Yawe Yɛnnɛlɛ li yo fɔ:

«Katugu Izirayeli woolo pànlà yɔn finliwɛ pi
jɔgɔ,

pè yiri ma je na lasiri wi na.

² Pe yaa kaa gbele mbaa na saga jaa, mbaa yuun
fɔ:

«We Yɛnnɛlɛ, woro Izirayeli woolo wele, pa wòn
jɛn yɛɛn!»

³ Izirayeli woolo pè je nga ki yɛn jɛngɛ ki na.

Ki kala na, pe juguye pe yaa ka pe purɔ.

⁴ Pe ma wunlumbolo tɛgɛ pe yɛɛ go na,

mbe sigi ta pe silan yewe.

Pe ma teele tɛgɛ pe yɛɛ go na,

mbe sigi ta pe sigi yo na kan.

Pè yarisunndo yanlɛɛ gbegele pe yɛɛ kan pe
warifuwe naa pe tɛ wi ni,

a ko pye pyelɔmɔ pa mbe pe tongɔ.

⁵ «Samari tara fɛnnɛ, mi na ye Yɛnnɛlɛ, m̀ je ye
napige yanlɛgɛ ki na.

M̀ nawa ngban ye ni.

Ye se ya mbe ye yinwege ki pye fyɔngɔ fu fɔ sa
gbɔn wagati wiwiin?

⁶ Ye napige yanlɛgɛ pa k̀ yiri wa yoro Izirayeli
woolo ye yeri.

Kapyɔ jɛnfɔ wigi gbegele.

Ki woro Yɛnnɛlɛ.

Ki kala na, ki Samari tara napige yanlɛgɛ ki yaa
ka purugu mbe wɔ wa.

⁷ Ki kaa pye tifelegɛ ko yè lugu paa yariluguro
yɛn,

tifelinjolo ye yaa ka ta paa yarilire yen.

Na bile wii fuuru,
wi se pire le.

Ali na wi ka si fuuru mbe pire le,
tara ta yege woolo pe yaa ka kari ki yarilire pire
ti ni.

8 «Cengele keke yege Izirayeli woolo pè koli ma
kari pe ni.

Koni, pe mbele wa cengele sanngala ke sogowa,
pe yen paa yaraga ka yen, nga ki kala woro lere
na.

9 Katugu pè kari wa Asiri tara.

Yan sofile wi ma koro wi ye kan,
Een fo Efirayimu cenle woolo poro na, pè keenle
ta pe ye kan.

10 Ali mbege ta pè yarikanra legere kan cengele
keke yege woolo yeri,

koni wagati wi gbɔn mbe pe gbogolo.

Sanni jenri pe yaa la jolo wunlumbolo piile pe
wunlungbo wi kee.

11 «Efirayimu cenle woolo pè saraga wosara
legere kan,

mbaa kapere ti kala yagawa jasaara woo wa ti
na.

Een fo ki saraga wosara ti kan, a paa kapere piin.

12 Ali na mi kanla lasiri senre ti yonlogo
yonlogosaga legere na mberi kan pe yeri,

ti yaa pye pe yege na paa senre nambannda yen.

13 Pe ma saraga yaayoro ti wo na yeri mari gbo,
mari kara ti ka.

Een fo mi na Yawe Yennele, pe saara tii na
ndanla.

Koni, mi ɲa Yawe Yenɲele mi yen na jatere piin
pe kajogoro ti na,

mi yaa ka pe kajogoro ti fogo ton pe na.

Porowona, pe yaa ka songoro wa Ezipiti tara
naa.

¹⁴ Izirayeli woolo pe fege pe dafowi na,

ma wunlumbolo yinre kan pe yee kan.

Zhuda tara woolo pe malaga sigecara legere kan.

Een fo mi yaa ka kason le ti ni.

Kason ki yaa ka pe wunluwo yinre ti sogo.»

9

*Izirayeli woolo pe yaa ka jaraga
cengele sanjala ke sogowo*

¹ Izirayeli woolo yaga kaa yogori de!

Yaga kaa nayinme nii paa tara sannda ti woolo
pe yen;

katugu ye yen na nanjara piin ma je ye Yenɲele
li na.

Ye nanjara sara ɲa ye yen na taa wa yarilire
sunsara ti ni, wo wi yen ma ye ndanla.

² Een fo bile ɲa pe ma sun wa yarilire sunsaga ki
na,

konaa sinme liwoo mba pe ma wo wa sinme
wosaga ki ni,

ti se ka pye pe woro.

Duven fonjo ɲa pe yen na singi, wi se pe bo.

³ Pe se ka cen wa Yawe Yenɲele li tara ti ni naa.

Efrayimu cenle woolo pe yaa ka songoro wa
Ezipiti tara.

Pe yaa ka saa yaakara nda ti yen fyongo ni ti kaa
wa Asiri tara.

4 Duvɛn saraga ŋga pe ma wo pe se ka ka wo mi
     ŋa Yawe Yɛnɛlɛ na yeri naa.
 Pe saara ti se ka Yɛnɛlɛ li ndanla naa.
 Pe saara yaakara ti yaa ka pye pe yeri paa kunwo
     suro yɛn.
 Mbele fuun ka ta ka, pe yaa cɛn fyɔngɔ ni.
 Pe saara yaakara ti yaa pye poro nunɔba woro.
 Pe se ka ye ti ni wa mi ŋa Yawe Yɛnɛlɛ na
     shɛrigo gbɔɔ ki ni.

5 Yɛngi ye yaa ka pye shɛrɛgɛ fɛti piligbɔɔ ki na?
 Yɛngi ye yaa ka pye Yawe Yɛnɛlɛ li shɛrɛgɛ fɛti
     pilige ki na?

6 Ye wele, pe mbele pe yɛn na kee,
 katugu pe tara ti jɔɔɔ.
 Ezhipiti tara to ti yaa pe yaara wo.
 Ɛɛn fɔ Mɛfisi† ca ko ki yaa ka pye pe fanra re.
 Yanpege ki yaa ka yiri mbe pe warifuwe tiyɔɔn
     wi tɔn.
 Wuuro ti yaa ka fi wa pe paara yinrɛ ti ni mberi
     tɔn.

7 Yawe Yɛnɛlɛ li yaa jɔɔɔɔ wa ye na wagati ŋa
     ni, wila paan.
 Kapere ti sarapilige ki yɛn na paan.
 Izirayɛli woolo pe daga mbe ko jɛn.
 Ye maa yuun fɔ Yɛnɛlɛ yɔn sɛnrɛ yofɔ wi yɛn
     yarafo.
 Yɛnɛlɛ li yinnɛ li yɛn lere ŋa ni wi yɛn tijinliwɛ
     fu fɔ.
 Ye kambasinnde ti lɛgɛwɛ po pɪ pan ko ni.

---

† 9:6 9:6: Ko sanga wo ni, Mɛfisi ca ko kɪla pye Ezhipiti tara ti cagbɔɔ ye.

Ye kapere ti lægewe ndorogo ko kì pan ko ni†.

8 Nja wi maa Efirayimu cênle woolo pe kòròsi,
Yênñele yòn senre yofò wowi, wi yèn Yênñele li
ni.

Ma si yala, pe yèn na mære jaan wi na wa wi
torosaga pyew ki ni mboo yigi.

Pe yèn na kapege cênle pyew ki piin wi na, ali
wa wi Yênñele li go ki ni.

9 Pè pe yee kan kapere pyege ki yeri jenge,
paa yegge nga na kila pye na piin faa wa Gibeya
ca we.

Yawe Yênñele li jatere wi yaa pye pe kajogoro ti
na.

Li yaa jologo wa pe na pe kapere ti kala na†.

*Jologo yaa to yarisunndo
gbogofenne pe na*

10 Yawe Yênñele li yo fò:

«Izirayeli woolo pe kala làa na ndanla,
paa yegge nga na lere ma ka saa ezezen pire nda
tì pe ta yan wa gbinri wi ni.

Mila ye telaye pe jate

paa yegge nga na lere ma ka saa figiye pire
konngbannda nda tì pe ta yan.

Een fò, naa paa kaa kari ma saa gbon wa Baali
Pewori laga ki na,

a pè si saa pe yee kan ki yarisunngo tijaanga ki
yeri.

Kona, a pè si kannga ma pye yaritijangara
paa yarisunngo nga kì pe ndanla ki yen†.

† 9:7 9:7: Luki 21.22 † 9:9 9:9: Kiti 19.1-30 † 9:10 9:10:
Nombu 25.1-5

11 Gbɔgɔwɔ mba pi yɛn Efirayimu cɛnlɛ woolo pe yeri, pi yaa kɔ mbe wɔ wa, paa yɛgɛ nɔa na sannjɛgɛlɛ ma yiri sire na ma kari we.

Pe se ka pyɔ se naa,
jɛlɛ se ka pye kugbɔ ni naa,
jɛlɛ se ka kugbɔ lɛ naa.

12 Ali na pe ka piile ta mbe pe baro, sannɩ pe sa lɛ, mi yaa pe gbo pe yeri. Kaselege ko na, na mi ka ka je pe na, jɔlɔgɔ yaa pye pe wogo.

13 «Naa mɩla Efirayimu cɛnlɛ woolo pe yan sanga nɔa ni, pàa pye ndɛɛ Tiri ca koyi, ko nɔa ki yɛn ma kan laga tiyɔngɔ na. Eɛn fɔ Efirayimu cɛnlɛ woolo pe yaa ka pe piile pe lɛ mbe kari pe ni wa pe gbofɔ wi yeri.

14 «Ee, Yawe Yɛnɔlɛ, yaraga ka kan pe yeri. Yiŋgi ma yaa si kan pe yeri? Jɛlɛ pe kan jambasere ni, ma ti pe yinriwɛ pi waga pe na.»

15 Yawe Yɛnɔlɛ li yo naa fɔ:
«Efirayimu cɛnlɛ woolo pe tipewe pi ni fuun pi yiri funwa na wa Giligali ca. Pa pe kala lilan mbɛn wa ki laga ki na. Mi yaa pe purɔ mbe pe yirige wa na go ki ni pe katijangara ti kala na. Pe se koro mbanla ndanla naa. Pe teele pe yɛn leele mbele pɛ yiri ma je.

16 «Efirayimu cɛnlɛ woolo pe wogo kɩ jɔgɔ. Pe ndire tɩ fɔngɔ.

Pe se ka piile ta naa.
 Ali paga si piile ta,
 mi yaa ki piile mbele pe yen ma pe ndanla pe
 gbo.

¹⁷ Na Yenḡele li yaa ka pe wa,
 katugu pee logo li yeri.
 Pe yaa kaa yanri la toro faa wa cengele sanḡala
 ke sḡḡwa.»

10

Jɔlɔḡo yaa to
Izirayeli tara wunluwɔ pi na

¹ Izirayeli woolo paa pye paa eɾezen tirige
 tiyɔḡo yen,
 ḡga kila pye na seni fɔ jɛḡḡe.
 Naa ki pire tila kaa na lege,
 a pè si pe sunzara ti lege.
 Naa pe tara tila kaa na yɔḡo na kee yeḡe,
 sinndɛere tiyɔnrɔ nda pè yerege yerege na sunnu
 ti na, a pè siri fere.

² Kila pe kɔɔn shyenzhyen wa pe nawa,
 en fɔ koni, pe yaa pe kapere ti go kala li le.
 Yawe Yenḡele li yaa pe sunzara ti jaanri,
 mbe pe sinndɛere titɔnrɔ nda pè yerege na
 sunnu ti na ti jɔḡo.

³ Koni pe yaa kaa yuun fɔ:
 «Wunluwɔ woro we yeri;
 katugu wee fyɛ Yawe Yenḡele li yeḡe.
 Ali na wunluwɔ ka pye wa yeɾe, yinḡi wi mbe ya
 yɔn we kan?»

⁴ Go fu senre pe maa yuun.

Pe maa wuguro jagara wungu na pe yeε kaan,
 na yɔn finliwε nii pe yeε ni senwara ni.
 Ki kala na, kiti kɔnkagala kε lεge pe sɔgɔwɔ†,
 paa yege nga na yan nga shɔnrɔ ni ki ma fi wa
 sɔnngooro ti ni wa kεε we.

⁵ «Samari ca woolo pe yen na fyε Beti Aveni ca
 napige yanlεge nga ki yen pe yarisunngo
 ki wogo na;

katugu pe yarisunngo ki gbɔgɔwɔ pɪ kɔ ma wɔ
 wa pe sɔgɔwɔ.

Ki woolo pe yen na kunwɔ gbelege gbele ki wogo
 na,

poro naa saraga wɔfenne mbele paa pye na
 yɔgɔri ki faa gbɔgɔwɔ pi wogo na we.

⁶ Pe yaa ka kari ki yarisunngo ki ni wa Asiri tara,
 mbe saga kan wunlunaŋa gbɔɔ Yarebu wi yeri
 yarikanga.

Kona, fεε yaa ka Efirayimu cεnle woolo pe yigi.
 Izirayeli woolo pe yaa ka fεε sho pe kapyere ti
 kala na.

⁷ «Samari ca ki wogo kɪ kɔ!

Ki wunlunaŋa wi wogo kɪ kɔ

paa yege nga na kanngεkɔngɔ ma kaa pye tonmo
 mba pila fuun na kee pi go na.

⁸ Sunzara nda wa tinndiye pe na wa Beti Aveni
 ca,

---

† **10:4 10.4:** Laga nga kɪ yo fɔ: *Kiti kɔngɔ kɪ lεge pe sɔgɔwɔ*,
 Yenŋεle senre sεwεεle pele ni, ki yen ma yɔnlogɔ wa ma yo fɔ:
*Kasinŋge ki yen pe yege na paa yege nga na yan nga shɔnrɔ ni ki
 ma fi wa sɔnngooro ti ni wa kεε we.*

to nda Izirayeli woolo pàa pye na kapege piin wa
 ti na,
 ti yaa tongo mbe wo wa.
 Wuuro naa yanpege yaa ka fi wa pe saara wosara
 ti na.
 Kona, pe yaa kaa ki yuun yanwira ti kan fo:
 <Ye we lara!>
 mbaa ki yuun tinndiye pe kan fo:
 <Ye toori we na!>

⁹ «Maga le wa Gibeya ca kala li pyewagati wi na,
 Izirayeli woolo ye kapege pye;
 ye fa ya mbe kannga.

Naga yen ma, ki woro ma yala malaga ki to
 kapegbogo pyefenne pe na wa Gibeya ca
 wi le†?

¹⁰ Yawe Yennele li yo fo:

Wagati na ka kanla ndanla, mi yaa pe kapere ti
 fogo ton pe na.

Cengele kele yege yaa ka gbogolo mbe yiri pe
 korogo.

Pe yaa ka pe po yongowo ni mbe kari pe ni pe
 kapere legeri ti kala na.

¹¹ «Efrayimu cenle woolo pe yen paa nasumboro
 yen, na wi koro ma yon.

Mbaa yarilire ti tangala mbaa ti pire ti woo, ki
 yen ma pe ndanla.

Een fo mi yaa nere tunngo pyetige taga wa pe
 yologo tiyongo ki na,

mbe falinere capire po pe na.

Zhuda cenle woolo pe yaa la keere ti wari,

† **10:8 10:8:** Luki 23.30; Naga 6.16 † **10:9 10:9:** Kiti 19.1-30

Zhakobu cɛnlɛ woolo pe yaa la lawaraga ki kanimboro ti yaari.

12 «Yaa kasinŋge piin,
pa ye yaa kajɛŋɛ ta wa tɔnli.
Ye ye jogo wi kanŋga,
katugu wagati wi gbɔn ye Yawe Yɛnŋɛɛ li lagaja,
fɔ li ka sa pan li ye pye lesinmbele.

13 Ɛɛn fɔ yɛ tipege pye,
a yɛ kambasinŋge ta tɔnli,
ma yagbogowo tɔnli ta ma li;
katugu yɛ ye jigi wi taga ye yɛɛra fanŋga ko na,
ma ye jigi wi taga ye malinŋbɔɔnɔ pe lɛgɛwɛ pe
na.

14 Ki kala na, malaga tinmɛ yaa ka yiri wa ye woolo pe sɔgɔwɔ.

Pe yaa kaa malaga sigecara ti jaanri,
paa yɛgɛ ŋga na wunlunaŋa Shalima wila Beti
Aribeli ca ki tɔngɔ malaga gbɔnpilige ki na
we.

Ki pilige ŋga pàa nɛɛɛ pe purugu ma pinlɛ pe piile pe ni we.

15 Beteli ca kala li yaa ka ŋga taga ye na koyi
yɛɛn,

kapege ŋga yɛ pye ma saa toro ki da wi na ki
kala na.

Na laga ki ka kaa paan mbe laga sanga ŋa ni,
malaga ki lɛsaga,

ko yaa yala pè kɔ Izirayeli tara wunlunaŋa wi na
makɔ.»

11

*Yɛnŋɛɛ li kagbaraga pyege
Izirayeli woolo pe kan*

- ¹ Yawe Yenḡeḡe li yo fɔ:
 «Izirayeli wila pye pyɔ sanga ḡa ni, wila pye
 mala ndanla.
 A m̀ si wo ḡa na pinambyɔ wi yeri maa wo wa
 Ezhipiti tara†.
- ² Eɛn fɔ, ali mbege ta mila pye naa yinri,
 wila pye naa yeɛ lali na ni.
 Na woolo pè saara wo yarisunndo Baali ti yeri,
 ma wusuna nuwɔ taan sogo yarisunndo ta yege
 mege ni.
- ³ Ma si yala, muwi mila Efirayimu wi yigi keɛ na
 maa fɔrɔgɔ tangala li ni.
 Eɛn fɔ, pe sila ki jɛn mbe yo fɔ muwi mila pye
 na pe kala li yɔngɔ.
- ⁴ Mila pe yigi tiyɔngɔ paa yege ḡga na pe ma
 senwee yigi we,
 ma mara pe na ndanlawa ni.
 Mila pye pe yeri paa to yeɛ, ḡa ẁu pyɔ le maa
 mara wi mbatelege na†.
 Mila pye na yaakara kaan pe yeri.
- ⁵ «Izirayeli woolo pe se songɔrɔ wa Ezhipiti tara
 ti ni naa.
 Eɛn fɔ Asiri tara wunlunaḡa wo wi yaa cɛn pe go
 na,
 katugu pè je mbe songɔrɔ mbe pan na kɔrɔgɔ.
- ⁶ Tokobi wi yaa ka jɔgɔwɔ pye wa pe cagbɔrɔ ti
 ni,
 mbe pe cara ti yeyɔnrɔ sɔgɔyaara ti jɔgɔ;
 wi yaa pe ni fuun pe gbo,

---

† **11:1 11.1:** Eki 4.22; Mati 2.15 † **11:4 11.4:** ḡga ki yo fɔ: *Mila pye pe yeri paa to yeɛ, ḡa ẁu pyɔ le maa mara wi mbatelege na*, ki senre ti woro ma filige Eburuye senre ti ni.

pe jatere pee kagala ke kala na.

⁷ Na woolo pège kòn maga tēge ma yiri ma je na na.

Paa pe yinri ma yo pe yēge wa mi ña yaara ti ni fuun ti go na na yeri,

εεν fɔ wa kpe si yenle mbanla gbɔɔ.

⁸ «E, Efirayimu cenle woolo, mi mbe ya mbe je ye na mēle?

Yoro Izirayeli woolo, mbe ya mbe ye le ye juguye pe kēē mēle?

Yēge yan mbe ya mbe kapege pye ye na paa yēge ñga na kila pye Adima ca ki na le?

Yēge yan mbe ya mbe ye pye paa Zeboyimu ca ki yen le?

Na jatere wì piri na na,
a ye yinriwe na ta fɔ jēnge†.

⁹ Mi se ye yigi mbe yala na nanɓanwa gbɔɔ pi ni.

Na jatere wi woro mbe Efirayimu cenle woolo pe tongo naa;

katugu mi woro senwee,

mi yen Yenñele.

Mi yen ña wi yen kpoyi laga ye sɔɔwo.

Mi se pan nanɓanwa ndorogo ni ye kɔɔɔ.»

¹⁰ Pe yaa ka taga mi ña Yawe Yenñele na punɓo na;

mi ña Yawe Yenñele, na magala li ka ka yiri paa jara magala yen, na piile pe yaa yiri wa

---

† **11:8 11.8:** Adima naa Zeboyimu cara tila pye wa Sodomu naa Gomɔri cara wasege ki ni. Naa Yenñele làa Sodomu naa Gomɔri cara ti tongo sanga ña ni, ki cara shyen tila tongo fun; Dete 29.23.

yɔnlɔ tosaɣa kɛɛ yeri mbaa fee mbaa seri,
mbaa paan.

¹¹ Pe yaa ka yiri wa Ezhipiti tara mbaa fee mbaa
seri, mbaa paan paa sannjele yen,
mbe yiri wa Asiri tara mbaa paan paa jendetuwa
yen.

Mi yaa ti pe sa cɛn wa pe tara ti ni.

Mi ɲa Yawe Yenjele, muwi m̀ yo ma.

12

Yenjele laa Zhakɔbu setirige piile

pe jeregi

¹ Efirayimu cɛnle woolo pe yen na finlele nala
mari.

Izirayeli woolo pe yen nala fanla na mari.

Ɛɛn fɔ Zhuda cɛnle woolo poro yen na tanri bere
mi ɲa Yenjele na ni,

pɛ koro sinmbele mi ɲa Yenjele na kpoyi na ni†.

² Efirayimu cɛnle woolo pe yen na pe yɛɛ baro
tifelege ko ni,

yɔnlɔ yirisaga tifelege† ko pe taga ki na naga
puro.

Yagbogolo koro pɛ koro na finlele konaa na
lewɛlewɛ kapyere piin pilige pyew.

Pɛ yɔn finliwɛ le Asiri tara fɛnnɛ pe ni.

---

† **12:1 12.1:** Nga k̀ yo fɔ: *Pɛ koro sinmbele mi ɲa Yenjele na kpoyi na ni*, pɛle ki kanɲa ma yo fɔ: *Pɛ koro sinmbele mbele pe yen kpoyi pe ni*; a pɛle ki kanɲa naa ma yo fɔ: *Zhuda cɛnle woolo pɛ yiri ma je mi ɲa Yenjele na na, konaa ma je mbele pe yen kpoyi ma pye sinmbele pe na.* † **12:2 12.2:** Izirayeli tara yɔnlɔ yirisaga tifelege ki yen tifelege ɲa ki ma yaraga ki ni fuun ki waga, ma tara ti kanɲa gbinri, ɲa yaraga woro wa. Laga ki laga ɲa ki ni, yɔnlɔ yirisaga tifelege ki yen ma taanla Asiri tara to ni.

Pe maa sinme liwoo torogi wa Ezhipiti tara.

³ Yawe Yenñele li yen na kiti koon Zhuda tara
woolo pe na,
li yaa ka yiri poro Zhakobu setirige piile pe
korogo mbe yala pe tangalomo pi ni.
Li yaa ka pe sara mbe yala pe kapyere ti ni.

⁴ Sanga ña ni Zhakobu wila pye wa wi no lara,
wila wi nōsepyo lenaṅa ña wila pye wi waan
yenle wi yigi wi yengbele li na†.
Naa wila kaa yiri ma le sanga ña ni, a wi si ngbeli
Yenñele li ni†.

⁵ Wila ngbeli merexe wi ni, ma ya wi ni.
Zhakobu wila gbele ma merexe wi yenri, ma yo
wi yinne tirige wi na.

Wila Yenñele li yan wa Beteli ca.
Pa Yenñele laa para wi ni wa ki laga ki na†.

⁶ Yawe Yenñele lo li yen Yenñele na li yen yawa
pi ni fuun fo;
li mege koyi nga Yawe Yenñele.

⁷ Ki kala na, ki daga ma songoro ma pan ma
Yenñele li korogo.

Maa tanri kajenge naa kasingge konɔ li na.
Moo jigi wi taga ma Yenñele li na.

⁸ Efrayimu cenle woolo pe yen paa jawo
pyefenne yen,

---

† **12:4 12.4:** Nga ki yo fo: *Wila wi nōsepyo lenaṅa ña wila pye wi waan yenle wi yigi wi yengbele li na*, ko korɔ wo yen fo wila cen wi go na; Zhenɛ 25.26; 27.35-36. † **12:4 12.4:** Zhakobu wila ngbeli Yenñele li ni laga nga na yege wele wa Zhenɛ 32.25-29 laga ki ni. † **12:5 12.5:** Zhenɛ 28.10-22; 32.24-26

mbele pè pe culo wi gbɔn maa piri.
 Mbaa nii leele pe go na, ko ki yen ma pe ndanla.
 9 Efrayimu cɛnlɛ woolo pe yen na yuun fɔ:
 «Kaselege ko na, wè yarijendɛ legɛrɛ ta.
 Wè penjagbɔrɔ ta.
 Ɛɛn fɔ, ko ki ni fuun ŋga ko yen we kɛɛ tunŋgo
 ko tɔnli.
 Pe se ka kajɔɔɔ ka kpɛ yan laga we sɔɔɔwɔ ki
 pye kapege.»

10 Muwi mi yen Yawe Yɛnɛɛɛ, ye Yɛnɛɛɛ le,
 maga ɛ yè yiri wa Ezhipiti tara.
 Mi yaa ti yaa cɛɛn paara yinrɛ ni naa,
 paa yɛgɛ ŋga na kɪla pye na piin ye shɛrɛgɛ fɛti
 piliye yi na wɛ†.

11 Mɪla para Yɛnɛɛɛ yɔn sɛnrɛ yofɛnnɛ pe ni,
 ma yariyanra legɛrɛ naga pe na.
 Mɪla yomiyɛgɛɛ le Yɛnɛɛɛ yɔn sɛnrɛ yofɛnnɛ pe
 yɔn, a pè ke wa ye kan.

12 Ki kaa pye Galaadi tara fɛnnɛ pe yen mbasin-
 mbele,
 ki kala na, pe yaa kɔ wagafe.
 Pe yen na napɛnɛ woo saraga wa Giligali ca.
 Ɛɛn fɔ pe saara wɔsara ti yaa ka jaanri, mbe pye
 sinndɛɛrɛ gbogolosara
 wa kɛɛrɛ ti ni sɔnŋgooro ti sɔɔɔwɔ.

13 Zhakɔbu wɪla fe ma kari wa Aramu tara,
 wo ŋa Izirayɛli, wɪla saa tunŋgo pye wa jɛɛ kala
 na, maa pɔri.

† 12:10 12:10: Levi 23.42-43

Jɛɛ kala na, wìla pye na yaayoro kɔnri mbe ta mboo pɔri†.

¹⁴ Yawe Yɛnɛɛ lɔ̀a Izirayeli woolo pe yirige wa Ezhipiti tara Yɛnɛɛ yɔ̀n sɛnrɛ yofɔ wo wa fanɲa na.

Yɛnɛɛ yɔ̀n sɛnrɛ yofɔ wo wa fanɲa na lɔ̀a pye na Izirayeli woolo pe kɔrɔsi†.

¹⁵ Efirayimu cɛnlɛ woolo pɛ̀ Yawe Yɛnɛɛ li nawa pi nɲban fɔ jɛnɲɛ.

Ki kala na, legbogo kagala nɲɛle pɛ̀ pye, Yawe Yɛnɛɛ li yaa ti ki go kala li to pe na, mbe ti tifagawa kapyere nda pɛ̀ pye ti sɔnɲɔrɔ pe na.

13

Izirayeli woolo pe tɔnɲɔkala

¹ Kila pye, na Efirayimu cɛnlɛ woolo paga para, lere pyew wi maa fyɛ na seri.

Pàa pye cɛnsagbɔɲɔ na wa Izirayeli tara, ɛɛn fɔ pɛ̀ kajɔɲɔ pye, naa pàa yarisunɲɔ Baali ki gbɔɲɔ we.

Ki pye ma, a pɛ̀ ku.

² Koni pe yɛn na ka tari pe kapere ti na na kee yɛɲɛ.

Pe yɛn na pe warifuwe wi yanni na yaara yanlɛɛ gbeɲɛle yarisunndo,

na yarisunndo gbeɲɛle ma yala pe yɛɛra jatere wi ni.

Ki yaara ti ni fuun ti yɛn kapyɔ jɛnfɛnnɛ poro tunɲɔ.

---

† 12:13 12:13: Zhɛnɛ 29.1-20 † 12:14 12:14: ɛki 12.50-51

Pe maa ki yuun ti wogo na fɔ:

«Yaa saara woo ki yarisunndo ti yeri.»

Mele senwee piile mbe sa ya paa keyen waa
warifuwe napire yanlere yologo mbaa ti
shari?

³ Ki kala na, pe yaa ka ko mbe wo wa paa pinliwe
yon kambaaga yen,
paa pinliwe menge yen, nga ki ma yangara ma
wo wa,
paa yarilire sigire yen, nda tifelege ki mari le wa
yarilire sunsaga ma kari ti ni,
paa wirige yen, nga ki maa yinrigi fenetiri ni na
kee.

⁴ Ma si yala, muwi mi yen Yawe Yenhele, ye
Yenhele le,
maga le ye yiri wa Ezhipiti tara.
Yee Yenhele la yegge jen na mi ma.
Shofɔ wa yegge woro wa na mi ma.

⁵ Mi we, mi ye jen wa gbinri wi ni,
sanga na ni ya pye wa tara nda tonmo woro wa.

⁶ Een fo, naa paà ka saa yaakara ta,
a pe si ka ma tin.

Naa paà kaa ka ma tin sanga na ni, a pe nee pe
yee gbogo.

Ki pye ma, a pe si fegge na na[†].

⁷ Ki kala na, mi fun mi yaa pye pe yeri paa jara
yen, mbaa tuun pe na,
mbe pye pe yeri paa kamolo yen,
na wi lara na pe singi wa konɔ.

[†] 13:6 13.5-6: Dete 8.11-17

8 Mi yaa jangari mbe to pe na, paa yege nga na
cenge jo urusi paga ki pyo wi le le ki tanla
ki ma jangari we.

Mi yaa ka pe lara ti walagi,
mbe pe ka paa jara no yen.

Yanyaara ti yaa ka pe koonlo yuroyuroyuro.

9 Yoro Izirayeli woolo, pe ye tongo,
katugu ye yiri na korogo;
ye yiri na korogo, mi na mbe ya mbe ye saga we.

10 Ye wunlunana wi yen se yeri san?

Wi pan wi ye sho wa ye cara ti ni fuun ti ni ye!

Ye teele pe yen se yeri?

Poron mbele ya pye naga yuun pe wogo na fo:

«Ki yaga ma wunlunana naa teele kan we yeri.»

11 Mila wunluwo kan ye yeri nangbanwa ni.

Mi yaa kaa sho ye yeri nangbanwa gboo ni†.

12 Efirayimu cenle woolo pe kajogo ki yen ma
gbegele ma tege.

Pe kapege ki yen ma yonlogo ma tege.

13 Jologo yaa to pe na paa yege nga na jele selara
ma kaa yiri wi ni we.

Pinambyo tijinliwe fu fo wi.

Wi sesanga wi pan ma gbom,

een fo wi woro na jaa mbe yiri wa wi no lara.

14 Naga yen ma, mi na Yawe Yennele, mbe yenle
mbe ki leele pe sho kuulo tara ti yeri le?

Mbe yenle mbe pe sho kunwo pi ni le?

E kunwo, ma fanga ki yen se?

† 13:11 13:11: 1 Sami 10.17-24; 15.26

Kuulo tara, ma jɔgɔwɔ shɔnrɔ ti yɛn se†?
Mi se kaa pe wele yinriwɛ tawa ni naa.

15 Ali na ki ka pye Efirayimu cɛnlɛ woolo pɛ
jiti yɛgɛ o yɛgɛ pe sefenne nambala pe
sɔgɔwɔ,
yɔnlɔ yirisaga tifelegɛ nɔga ki maa yaara waga ki
yaa pan,
Yawe Yennɛlɛ li yaa li tifelegɛ ki yirige mbe yiri
wa gbinri wi ni.

Ki yaa pan mbe pe puluyo yi waga,
mbe pe kolɔye pe waga.

Pe juguye pe yaa ka pan mbe pe yarijendɛ
tegesaga yaara to naa pe yarijendɛ
sonngbanga woro ti koli mbe kari ti
ni.

YENNɛLɛ LI YAA KALI WOULO PE SAGALA

14

14.1-10

1 Samari ca fenne pe yaa ka pe kapere ti go kala
li lɛ,
katugu pɛ yiri ma je pe Yennɛlɛ li na.
Pe juguye pe yaa ka pe gbo tokobi ni;
pe yaa ka pe piyengɛlɛ ke purugu wa tara ti na,
mbe pe jɛɛlɛ mbele kugbɔrɔ ni pe lara ti walagi.

---

† 13:14 13:14: *E kunwɔ, ma fanɔga ki yɛn se? Kuulo tara, ma jɔgɔwɔ shɔnrɔ ti yɛn se? Zhezu wi pitunɔ Pɔli wila songɔrɔ maga sɛnrɛ ti yo wa 1 Korɛn 15.55 laga ki ni, ma korɔ fonɔ kan ki sɛnrɛ ti yeri, maga naga fo fanɔga woro kunwɔ pi ni.*

*Yennεε li yo Izirayeli woolo
pe pe kapere ti jen peri yaga*

² Izirayeli woolo, ye songoro ye pan Yawe
Yennεε, ye Yennεε li korogo,
katugu ye kapere to ti ye jan.

³ Ye songoro ye pan Yawe Yennεε li korogo,
ye pan yege senre nda ti yo li kan fo:
«We kapere ti ni fuun ti kala yaga we na,
ma we yigi jenge.

We yaa lon sonni we yon senre ti ni ki pye
saraga.

⁴ Asiri tara fenne pe se ya mbe we sho.

We se ka lugu malaga gbanshonye na naa, mbe
sa malaga gbɔn.

Yaara yanlere nda we gbegele we yera keyen
yi ni, we se kari yeri naa mbe yo fo: «We
Yennεε,»

katugu mboro ma ma pijiriwe wi yinriwe ta.»

⁵ Yawe Yennεε li yo fo:

«Mi yaa Izirayeli woolo pe mbasinme pi kala
yaga pe na.

Pe yaa kanla ndanla fo jenge,

katugu na nanjbanwa pi ko pe ni.

⁶ Mi yaa ka pye paa menge yen, nga ki maa
kajenge piin Izirayeli woolo pe kan.

Kona pe yaa ka jiti paa masho polo yarifyeenre
yen,

mbe ndire kan paa Liban tara tigboro ti yen.

⁷ Pe njere ti yaa ka tonlonlonlo,

pe yaa ka pye mbe yon paa oliviye tige tiyongo
yen,

mbaa nuwɔ taan yinrigi paa Liban tara tire ti
woo pi yen.

⁸ Pe yaa ka songoro mbe pan, poro mbele paa
pye ma cen wa li yinne pi ni.

Pe yaa kaa bile kere koon.

Pe yaa ka jiti paa ezen tirige yen.

Pe mege ki yaa ka yiri paa Liban tara duven wi
yen.

⁹ «Yoro Efirayimu cenle woolo, yingi mi yaa pye
naa yarisunndo to ni?

Muwi mi maa ye yenrewe pi nuru,
na ye go singi.

Muwi mi yen paa sipiresi tige yen, nga ki yen
wetipiire ni sanga pyew.

Pa ye maa ye yarilire ti taa na yinrigi wa na yeri.»

¹⁰ Na lere na ka pye mbe jilige,
wo mbe tijinliwe ta wa ki kagala ngele ke ni.

Na lere na ka pye kajenne,

wo mbe ki kagala ngele ke koro wi jen,

katugu Yawe Yennele li kongolo ke yen ma sin.

Lesinmbele pe yaa la tanri wa ke ni,

en fo mbele pe yiri ma je li na, poro yaa la tuunri
wa ke ni.

**Bibulu Jinmiire ni
Sénoufo, Djimini: Bibulu Jinmiire ni Bible**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Djimini Senoufo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

a4863791-1c91-5f31-9a8f-034a18a2f8d8